

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ**

BİLİMSEL ARAŞTIRMA PROJELERİ KOORDİNASYON BİRİMİ

Biraz EmPATİ Biraz SemPATİ

Proje No: SLP-2019-7850

Lisans Öğrencisi Katılımlı Araştırma Projesi (LKAP)

SONUÇ RAPORU

Proje Yürütücüsü:

Prof. Dr. Kenan YAKUT

Mühendislik Fakültesi- Makine Mühendisliği

Araştırmacıların Adı Soyadı

Öğr.Gör. Oğuzhan ÖZAKIN

Öğr.Gör. Hasan İLHAN

Yusra BALIK

İsmail ÇIBIKDAĞ

Ayşe MUTLU

Dursun YILDIRIM

(Horasan MYO)

Haziran 2020

ERZURUM

ÖNSÖZ

Günümüzün en büyük sorunlarının ana kaynağı olan insan merkezci bakış açısı çok baskındır. İnsan merkezci bakış açısına karşı ve tam tersi görüşleri savunan çevre merkezci temelli Derin Ekoloji kavramını benimsemek ve sokak hayvanlarının yaşadığımız çevrenin sakinleri olduğunun unutmamamız gerekir. Ayrıca derin ekoloji kavramının belli ilkeleri bulunmaktadır. Bu ilkeler ışığında "her türlü canlı" hakkına saygı duyulması gerektiğini savunur. Çalışmanın konusu özellikle son yıllarda Sokak Hayvanlarına yönelik yapılan istenmeme baskısının azaltmak ve sokak hayvanları için kentlerde nasıl iyi bir yaşam standardı sağlayabilmek adına kent merkezlerinde yaşayan insanların bu canlılarla aynı doğayı daha uyumlu bir şekilde paylaşabileceğini ifade etmeye çalışmaktır.

Bu çalışma Atatürk Üniversitesi BAP birimi tarafından desteklenmiştir.

Prof.Dr. Kenan YAKUT

Atatürk Üniversitesi

Mühendislik Fakültesi-Makine Mühendisliği

ATATÜRK
ÜNİVERSİTESİ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	1
İÇİNDEKİLER.....	2
ÖZET	4
ABSTRACT	5
1. GİRİŞ	6
2. GENEL BİLGİLER	6
3. MATERYAL VE YÖNTEM.....	9
4. TARTIŞMA VE SONUÇ	11
KAYNAKLAR	12

ATATÜRK
ÜNİVERSİTESİ

ŞEKİL LİSTESİ

	Sayfa No
Şekil 1. Yemek istasyonu	9
Şekil 2. Proje afişi	10
Şekil 3. Kurulan yemek istasyonu	11

ÖZET

Projemiz, Erzurum ili Horasan ilçesinde sokak hayvanlarının ilçeye bağlı kurumlar ve Meslek Yüksekokulumuz akademisyenleri ve öğrencilerinin ortak çalışmalarıyla hastalıkları ve beslenmeleri için gerekli çalışmayı yapmaktır. Çalışmamızda ilçemizdeki sokak hayvanlarının öncelikli olarak özenli bir şekilde sağlık kontrolünden geçirmek olacaktır. Projenin birinci kısmında öncelikli olarak veteriner hekimler ve öğrencilerimiz sokak hayvanları için gerekli aşı ve sağlık uygulamalarını yapacaklardır. İkinci aşamasında ise gerekli afişler hazırlanacak ve hazırlanan bu afişlerde ilçenin belirli bölgelerine yerleştirilecek olan yemek ve su istasyonlarının konumları belirtilerek tüm ilçe halkının bu noktalarda sahihsiz sokak hayvanlarının beslenme ihtiyaçlarına yönelik toplum bilinci oluşturmak olacaktır. Ayrıca projenin devamı olarak ilçe milli eğitim müdürlüğünden gerekli izinleri alarak ilkokul öğrencilerine seminerler verilmesi ile bütün ilçeye yayılması planlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hayvan Bakımevleri, Sokak Hayvanları, Çevre duyarlılığı

ABSTRACT

Our project which is to carry out the necessary runnings for the diseases and nutrition of the street animals in the Horasan district of Erzurum province with the collaboration of the institutions affiliated with the district and our Vocational School lecturers and students. Firstly, in our study, the stray animals in our district will be carefully inspected. In the first part of the project, primarily veterinarians and students will perform the necessary vaccination and health practices for street animals. In the second part of the project, the necessary posters will be prepared and the locations of the food and water stations that will be placed in certain areas of the district will be created in these posters to create a public awareness of the nutritional needs of the stray animals of the entire district. In addition, as a continuation of the project, it is planned to take the necessary permissions from the district national education directorate and spread it to the whole district by giving seminars to primary school students.

Keywords: Animal Care Houses, Street Animals, Environmental awareness

1. GİRİŞ

Bu çalışma, hayvanların sessiz dünyasından bir ses olmak, onlar için düşünmek, onlarmış gibi düşünmek, haklarının olup olmadığını tartışmak, kentlerde yaşadıkları sorunları irdelemek, insanoğlunun ahlak ve adalet anlayışını yeniden sorgulayarak bu konularda ki gelişmelere ışık tutmak ve altlık oluşturmak amacına yöneliktir. Ekolojik sorunun bilimsel ve teknolojik temelleri dışında "doğaya hükmetme" anlayışından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu insan merkezci bakış açısının en büyük sorun olduğunu günümüzde "görmüyorum, duymuyorum, bilmiyorum" şeklinde ki bakış açısının insan dışı diğer canlılara zarar verdiği düşünülmekte ve hayvanlara yapılan tüm kötü muameleler konusunda farkındalık yaratılmak istenmektedir.

2. GENEL BİLGİLER

İnsanın doğadaki yerini, duruşunu irdelemek ve bunun sonucunda insanoğlunun hayvanlarla olan ilişkisinde insanın "efendi", hayvanların "mal" olma konumunu değiştirmeye çalışmak istenmektedir. İnsan merkezci yaklaşım, yalnızca insanın önem ve değer sahibi olduğu bir anlayış içinde insan-çevre ilişkilerinin düzenlenmesi gereğine inanan ve "her şey insan için" anlayışını ilke edinmiş bir düşünce biçimidir. Bu doğrultuda insan-çevre ilişkilerinde "kirletici, bozucu ve tahrip edici" konumdan "koruyucu, kollayıcı ve onarıcı" konuma geçiş de "insanın iyiliği ve çıkarı için" ve bunu gerçekleştirecek düzeyle sınırlı olmalıdır. Bookchin' in ifadesiyle "insanları biyosferik bir zorbalıkta benmerkezci hükümdarlara dönüştüren" bu sığ düşünce biçiminde hapsolmuş insan merkezci, çevre-insan ilişkilerinde yaşanan krizin temeline inemezler ve insanın çıkarlarının tehlikeye girmesi nedeniyle insanın çevreye "kâhyalık" yapmasıyla sorunun çözüleceğine inanırlar. Oysa sorunun kökeni "hiyerarşik, sınıfsal ve rekabetçi sistem" dir ve çevresel krizin insanların çıkarlarını en çoğa çıkarmak amacıyla doğal kaynaklardan yararlanma sürecini uzatmak için yüzeysel değişimler yapmayı "kabul etmek zorunda kalmış" insan merkezci türler ile aşılması imkansızdır (Ilgar, R. 2007).

İnsan dışı varlıkların göz ardı edildiği bir dünyada yasıyoruz. Doğada ki varlıkların haklarına dayanışma hakları açısından bakılabilir. Dayanışma hakları olarak adlandırılan üçüncü kuşak hakların konusunu evrensel değerler oluşturur. Dayanışma hakları kategorisi bazı yazarlar tarafından eleştirilmiştir. Bu yazarlara göre hak zannedilen bu hususlar esasen sadece güzel sözler, dilekler ve taleplerden ibarettir (Perkins M. G.). Geleneksel insan hakları anlayışına bağlı dayanışma hakları hukuki değere sahip değildirler. Bahsedilen niteliklere uygun olarak dayanışma hakları kategorisine girebilecek haklar; çevre hakkı, gelişme hakkı, barış hakkı ve insanlığın ortak malvarlığına saygı hakkı; bunların yanı sıra sosyal işlere katılma hakkı, bilgilenme hakkı, farklı olma hakkı, insani yardım hakkı; keza mülteciler hakkı, göçmenler hakkı ve hayvanların yaşama hakkı (Berksoy, 2007). İnsanlık onuruna yakışır biçimde, yani doğru dürüst var olmak için kişilerin, grupların ve devletlerin içselleştirmesi gereken haklardır dayanışma hakları. Bu haklar bakımından yükümlülüğümüz sadece negatif değil, aynı zamanda pozitifdir. Bu bağlamda ortak ana nokta, yaşam hakkıdır. Asıl vurgulanması gereken, insan Hakları anlayışındaki değişimdir. "İnsan" merkezli insan hakları anlayışı artık aşılmıştır. 21' inci yüzyılda insanın kendisinin de yeryüzü yaşam ortamının bir ögesi olarak algılandığı hak ve özgürlükler anlayışı geçerli olacaktır (Nordenfelt,R).

Toplum Sözleşmesi'nden esinlenerek çağımızın bu yeni kuşak hak ve hürriyetlerinin gerçekleştiği şartları oluşturan doğa ortamının korunmasının yeni bir sözleşme ekseninde yapılabileceği söylenir. Bu sözleşme, Doğayla Sözleşmedir. "Doğayla Sözleşme" hak ve hürriyetlere yeni bir bakış açısı getirecektir (Melikoğlu,B., 2009).

Bir dayanışma hakları olarak hayvan hakları da 15 Ekim 1978' de Paris'te Hayvan Hakları Evrensel Bildirgesini ile ortaya konuştur. Bu Beyanname de esasen insanların çevre ve hayvanlara karşı ödevlerini ortaya koymaktadır. Hukuk kuralını tayin edici olarak yine insan merkezdedir. Sürdürülebilir bir ekosistem için yaşamın homeostatik

dengesinin korunmasında hayvanların sağlıklı bir şekilde yaşamını sürdürebilmesinin sağlanması akla gelmelidir. Çünkü hayvanlar da düşünür, hisseder, acı çekerler. Dünyanın en gelişmiş yarattığı, en yetkilisi insan olduğuna göre; insan, yetkinin getirdiği hak ve sorumluluk ile diğer hayvanları da korumak zorundadır (Sungurbey İ., 1998).

Hayvan hakları, tek yanlı bir davranış kuralı olma niteliği ile insan için bir ödev konumundadır. İnsan için bir ödev niteliğinde bulunan yeni haklar geliştirmek ve bunların pozitif hukuk dizgesine yansıtılması, insan doğa ilişkilerinin düzenlenmesi açısından sadece olumlu değil, aynı zamanda zorunludur. Ortak Yaşam Hukuku karşılıklılıkla tanımlanır: Doğa insana verdikçe, insan da onu bir hak sahibi konumuna getirerek doğaya vermek zorundadır (Serres, 1994).

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Sokak hayvanlarının beslenme ve su ihtiyaçlarını karşılamak üzere 9 adet yemek istasyonu yaptırılmıştır. Yaptırılan bu yemek istasyonlarını Horasan ilçe merkezinin muhtelif yerlerine yerleştirerek sokak hayvanları için hem gıda ve su ihtiyaçları karşılandı hem de ilçe için sokak hayvanlarına yönelik farkındalık oluşturuldu.

Şekil 1. Yemek istasyonu

Proje kapsamında ayrıca 50 adet afiş hazırladık. Bu afişleri öğrencilerimiz yüksekokulumuz ve gittikleri okullarda çeşitli yerlere asmak üzere üzerinde yine atık sokak hayvanlarının yaşadığı zorlukları göstermek adına dair bilgilendirmelerin olduğu afiş dikkat çekmek için hazırlatmıştır.

Şekil 2. Proje afişi

ATATÜRK
ÜNİVERSİTESİ

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Tüm canlıların bu ekosistemin vazgeçilmez bir parçası olması durumundan yola çıkarak yaptığımız bu projede temel hedef olan sokak hayvanları için yemek istasyonlarının temini yapılmıştır. Ayrıca projenin duyurulmasında görsel haberleşme kaynağı olacak afişler, yüksekokulumuz Bilgisayar Programcılığı öğrencileri tarafından hazırlanarak bastırılmıştır.

Ancak tüm dünyayı ve ülkemizi de etkisi altına alan Covid-19 salgını nedeniyle projenin gerçekleştirileceği bahar yarı yılında eğitimin örgün eğitimden online eğitime geçmesi nedeniyle ve sosyal hayat kısıtlamalarının uygulanması sebebiyle projenin etkili bir şekilde bölge halkına ulaştırılamamıştır. Bu kapsamda eğitim öğretimin başladığı dönemde proje yeniden hayata geçirilerek, daha büyük bir etkileşim sağlanması planlanmaktadır.

Şekil 3. Kurulan yemek istasyonu

KAYNAKLAR

Berksoy, İ. “Özel Hukukta Hayvan Hakları” (2007). Tez (YL), Marmara Üniversitesi Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul.

Ilgar, R. “Türkiye’de Hayvan Hakları İhlallerine Coğrafi Açıdan Bakış(2007) “Violations of Animal Right in Turkey from Geographical View”, Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 16, Sayı 1,s.347-360.

Melikoğlu, B. “Türkiye’de kurulan ilk hayvanları koruma derneğinin tarihsel gelişimi” (2009). Araştırma Makalesi, Vet Hekim Der Derg , syf; 80.

Nordenfelt,R. , “Animal and Human Health and Welfare; A Comparative Philosophical Analysis”, Department of Health and Society Linköping University, Sweden.

Perkins M. G. , “İnsan ve Doğa (Man and Nature)” , 1864-1998.

Serres, M. “ Dogayla Sözleşme”, (1994)çev: Turhan Ilgaz, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, s.7.

Sungurbey, İ. “Hayvan Hakları” , (1999). İ.Ü. Basımevi Ve Film Merkezi, 2. Basım, İstanbul 1993.

